

Moglegheitsstudie Idrettscampus Bergen

**HORDALAND
FYLKESKOMMUNE**

**BERGEN
KOMMUNE**

**OLYMPIATOPPEN
Vest-Norge**

**HØGSKOLEN
I BERGEN**
BERGEN UNIVERSITY COLLEGE

**NORGES
IDRETTSFORBUND**
Hordaland idrettskrets

HELSE BERGEN
Haukeland universitetssjukehus

Fasilitert av **pwc**

Samandrag

Moglegheitene for betre samordning og bruk av ressursar synast å vere betydelege. Andre byar i Noreg har kome lengre i arbeidet med å legge til rette for toppidrett, breiddeidrett og folkehelse gjennom ein idrettscampus.

Det finns eit stort synergipotensial mellom aktørane og dei ulike skisserte hovudområda, som også kan ha positive ringverknader for andre kommunar og aktørar i Hordaland

Potensialet er til stades for rask igangsetting av prosjekt som kan bidra til å løyse store samfunnsutfordringar på tvers av toppidrett, breiddeidrett og folkehelse

Det er stor einigheit mellom aktørane, og alle ser store moglegheiter innanfor dei fleste skisserte hovudområda, om ein vel å gå for noko meir enn eit «lågterskelkonsept»

Foto: Karl Filip Singdahlsen

Innholdsoversikt

1

Bakgrunn og oppdrag

2

Dagens situasjon

3

Mogelegheter

4

Appendiks

Innhald

1

Bakgrunn og oppdrag

2

Dagens situasjon

3

Mogelegheter

4

Appendiks

Bakgrunn

Bakgrunn

- Hordaland fylkeskommune har på vegne av Bergen kommune, Høgskolen i Bergen, Haukeland universitetssjukehus, Hordaland idrettskrets, Olympiatoppen Vest, Sportsklubben Brann og fylkeskommunen sjølv vore oppdragsgjevar for å få gjennomført ein moglegheitsstudie knytt til Idrettscampus Bergen*.
- Det var på førehand peika ut ti fagområder ein ser for seg skal inngå i campusen. Oppdraget har gått ut på å samle og strukturere informasjon frå dei forskjellige aktørane knytt til desse områda, og peike på moglege synergieffektar.
- Det er også gjort enkelte vurderingar av potensielle samarbeidsformer, organisering, finansiering, lokalisering, samt samarbeid med andre campusar og aktørar.
- Moglegheitsstudien skal mellom anna gje styringsgruppa og den enkelte aktør eit grunnlag for avgjerd om arbeidet vidare med Idrettscampus Bergen.

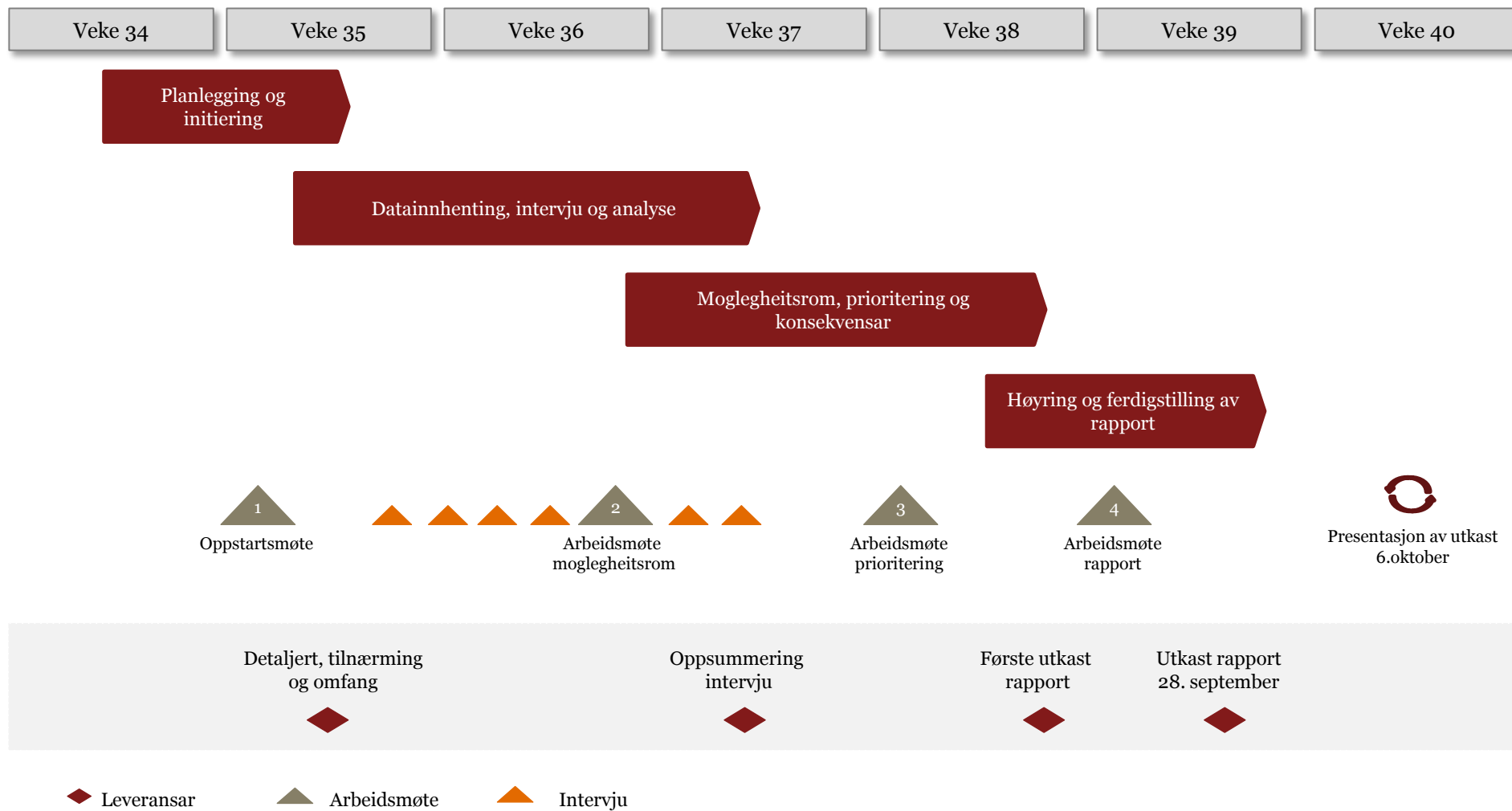
Proessen

- Moglegheitsstudien har blitt fasilitert av PwC. Hovudoppgåvene for PwC har vore å planlegge prosessen og sikre framdrift, gjennomføre arbeidsmøter og intervju med aktørane, samle inn og strukturere utdjupande informasjon frå aktørane, samt å utarbeide sluttrapport basert på innhenta informasjon.
- Det er gjennomført rundt 30 semistrukturerte intervju med ressurspersonar frå dei sju aktørane og andre med relevant kompetanse og erfaring for prosjektet. Det er tillegg gjennomført fire arbeidsmøter med arbeidsgruppa for Idrettscampus Bergen.
- Vidare er det aktuelt å gjennomføre ein fase 2 i prosjektet, der ein skal utarbeide forslag til namn, visjon, verdiar, mål og strategi.

* Idrettscampus Bergen er eit arbeidsnamn for prosjektet, som vil bli vurdert i ein potensiell strategiprosess

I arbeidet med muligheitsstudien har vi følgd ein strukturert plan og involvert breitt

Føremålet med ein idrettscampus er å gje eit løft for idretten i Hordaland, og skape eit nytt kraftsenter

Føremål Idrettscampus Bergen

Idrettscampus Bergen er eit samarbeid mellom Høgskolen i Bergen (HiB), Haukeland universitetssjukehus, Hordaland idrettskrets, Olympiatoppen Vest (OLTV), Sportsklubben Brann, Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune.

Føremålet er å gje eit løft for idrett og fysisk aktivitet i Hordaland og Bergen, ved å etablere møteplassar der kvalitet, kunnskapsformidling og utvikling er i fokus.

Saman vil ein kunne skape eit kraftsenter for Hordalandsidretten i breidde og topp, og for fysisk aktivitet i alle aldersgrupper. Det skal mellom anna leggjast til rette for uformell og formell erfaringsutveksling, å fremje ny kompetanse, optimal bruk av spesialisert utstyr og praktisering av aktivitet for ulike grupper.

Foto: Ragnar Brevik

Foto: Digitalsport

Foto: Caroline Dokken Wendelborg

Innhald

1

Bakgrunn og oppdrag

2

Dagens situasjon

3

Mogelegheter

4

Appendiks

Sju hovudaktørar er involverte i prosjektet, og alle ser fordelar med å arbeide gjennom ein felles idrettscampus

Eksempel på viktige oppgåver som søkast løyst gjennom idrettscampusen

HORDALAND FYLKESKOMMUNE	Kurse, formidle og utdanne. Betre folkehelsa, og legge til rette for toppidrett, breidde og aktivitet for alle. Forsking og utvikling.
BERGEN KOMMUNE	Kunnskapsbasert topp-, breidde- og talentutvikling, kompetansedeling, utdanning, samarbeid og god utnytting av idrettsareal
OLYMPIATOPPEN Vest-Norge	Sikre tilpassa trening, treningsfasilitetar og testing, legge til rette for utvikling av talent heile vegen frå byrjinga til topp, og heilskapleg oppfølging av toppidrett, skule og utdanning
HØGSKOLEN I BERGEN BERGEN UNIVERSITY COLLEGE	Forske, utvikle, utdanne, formidle, samarbeide, bygge nettverk, utvide areal og sikre praksis for studentar
NORGES IDRETTSFORBUND Hordaland idrettskrets	Bygge kompetanse, dele kompetanse, sikre treningsfasilitetar, og skape møteplassar og nettverk
HELSE BERGEN Haukeland universitetssjukehus	Forsking og utvikling, dele kompetanse, førebygge og sikre god utnytting av ressursar
BRANN	Testing og utvikling, auke trenings- og idrettsmedisinsk kompetansen, gje og få tilgang på utstyr og sikre utdanning for utøvarar

Aktørane samarbeider mykje i dag - men potensialet er langt større ...

Avgrensingar med dagens samarbeid

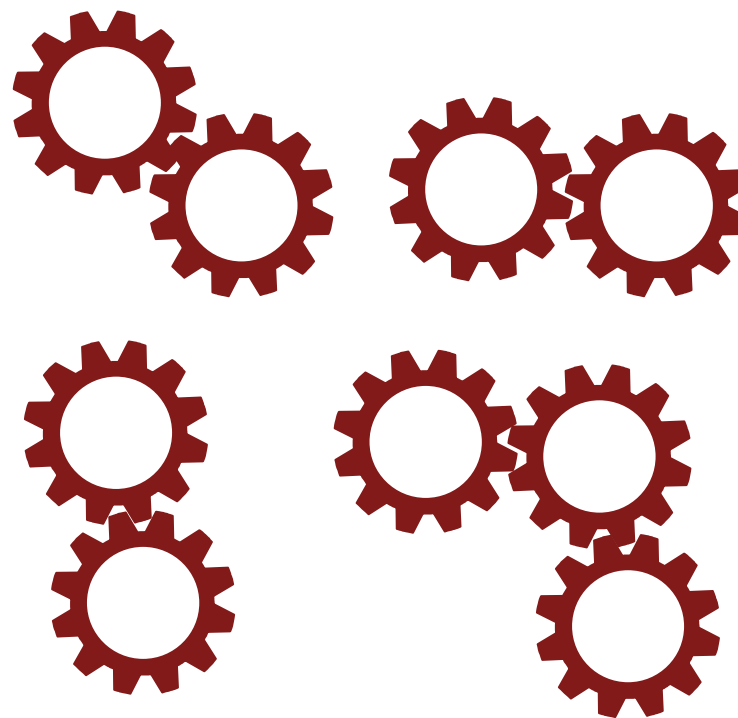
Fragmentert samarbeid - for lite samhandling

Kjenner ikkje til kva for kunnskap som finns og kvar den er lokalisert

Manglande koordinering – tidkrevjande å søke kompetanse

Avgrensa gjennomføringsevne

I stor grad uformelle bindingar og personavhengige relasjonar

Mesteparten av samarbeidet i dag er bilateralt, med stor moglegheit for meir multilateralt samarbeid

... og mykje er allereie lokalisert rundt Nymark - eit godt utgangspunkt for ei utvida kompetansekllynge

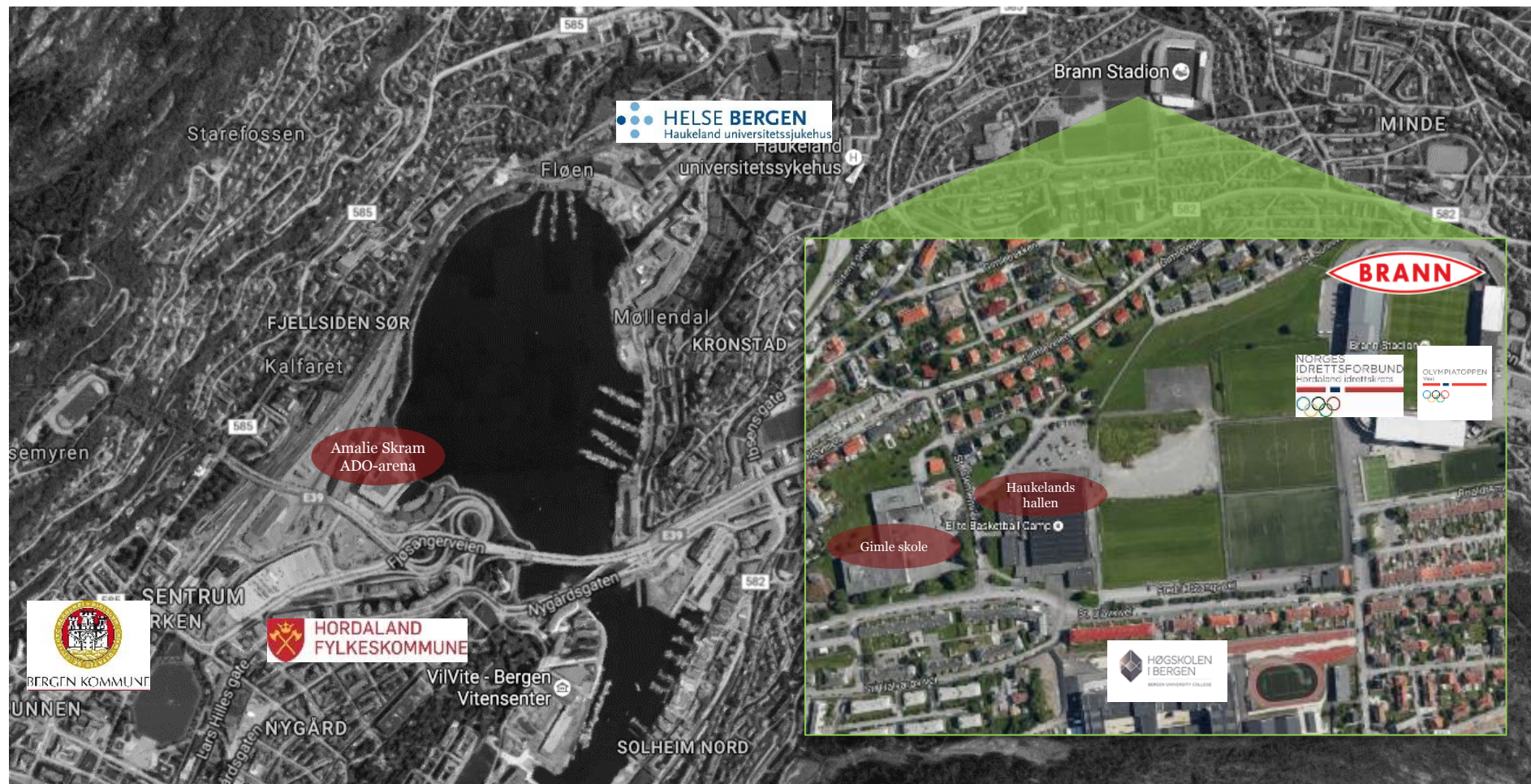

Foto: Google maps

Har Bergen og Hordaland seila akterut når det kjem til satsing på idrett, til trass for det gode utgangspunktet?

Fleire store satsingar er undervegs nasjonalt, og eksisterande campus kan vise til gode erfaringar

Fosshaugane Campus, Sogndal • Treningssenter for «alle» • Kurs og formidling • FoU • Medisinske tenester • Fotballstadion • Media og IKT • Private aktørar • Bygg innovasjonssenter	Granåsen, Trondheim • Testlab • Toppidrettsforskning NTNU • Treningshall/-senter/ turnhall • Legesenter og fysikalsk institutt • Kontor, møterom og konferansedel • FoU	Campus Steinkjer • Test- og treningssenter • Høgskulestudium – topptrener 1 • Anlegg (felles organisert) • Arrangementsprosjekt • Ulike prosjekt (rørslehemma, kroppsovingfag etc.) • Idrettsmedisinske tenester	Håkons Hall, Lillehammer • Kontor og møterom • Treningssenter og basishall • Idrettsmedisinsk senter med to legeheimlar, fysioterapi og lab • Tilgang testlab og auditorium gjennom Høgskolen	Campus Gimlemoen, Kristiansand • Treningshall • Kontor, møterom, garderobar og lunsjrom • Idrettsmedisinsk senter med lege, fysioterapi og lab • Forskingskontor og undervisningsrom
Campus Sognsvann • Etablere toppidrettssenter med spesialanlegg for fleire ulike idrettar. • 36 000 m2 • Alle fasilitetane som er på toppidrettssenteret • Bruker «byggjeklosskonsept»	Oslofjorden Øst • Østfold er i gang med eit forprosjekt med sterk involvering frå fylkeskommunen for å få etablert ei OLT-avdeling	Oslofjorden Vest • Nettverksmodell mellom fylkeskommunane i Buskerud, Vestfold og Telemark, Drammen og Skien, tilhøyrande idrettskretsar og HiSN • Campus Skien har oppgradert anlegg for 500 millionar	Campus Ullandhaug, Stavanger • Toppidrettssenter • Folkehelsesenter • Testlab • Undervisningsrom, møterom, klasserom, hyblar • Treningsfasilitetar • Idrettskadeklinikk • UiS i same område	Tromsø • Idrettsmedisinsk senter • Testlab • Treningsfasilitetar (styrke, basishall, fleirbrukshall) • Kontor, møterom, kantine • Ev NTG • Ønske om å være der akademia er

Eksisterande

Under utvikling

*Samlokalisering, kompetansedeling og formelle og uformelle møteplassar er sentralt for å lukkast med ein idrettscampus**

Suksesskriterier

Ei ressurssterk styringsgruppe der alle aktørane er representerte

Samlokalisering av dei viktigaste områda – dårlege erfaringar med «svake band»

Ha «riktig kompetanse» nære utøvarane i deira treningskvardag

Tilsette ein leiar med driv og handlekraft til å løfte prosjektet vidare

Ein fysisk plass der idrettscampusen har adresse - felleslokale, kontor, møte- og grupperom

Skape uformelle møteplassar som for eksempel ei kantine (har blitt omtalt som sentralt av alle andre campus)

Foto: Caroline Dokken Wendelborg

*Basert på intervju med andre campus og aktørar

Innhald

1

Bakgrunn og oppdrag

2

Dagens situasjon

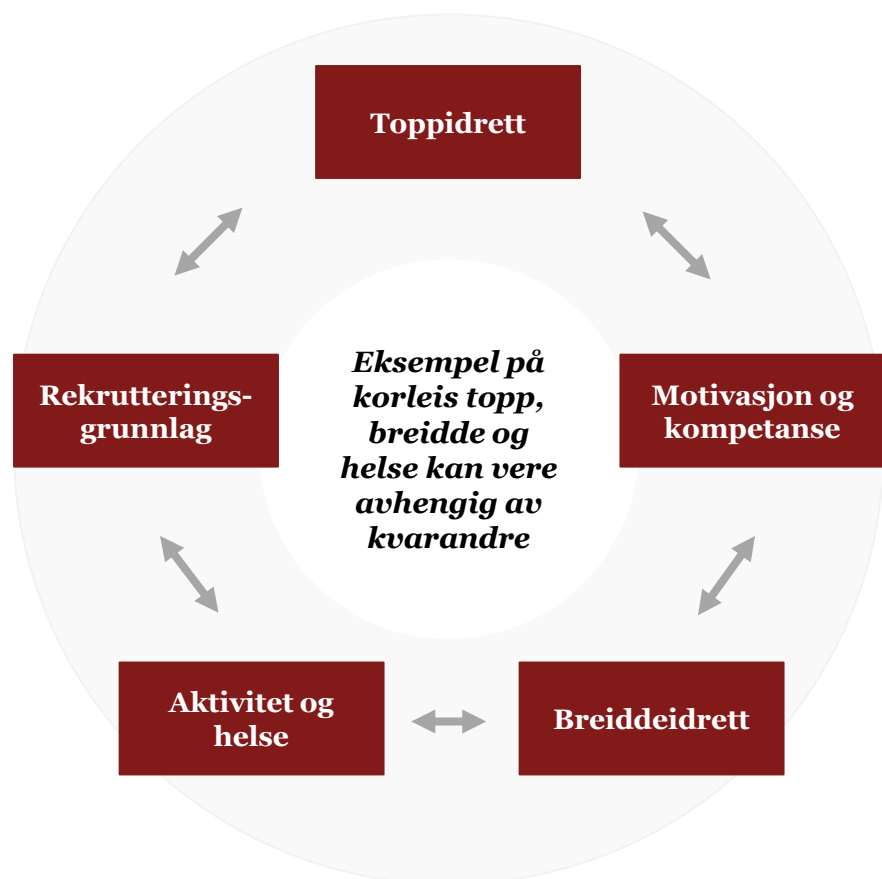
3

Mogelegheter

4

Appendiks

Toppidrett, breiddeidrett og folkehelse heng saman med kvarandre, og representerer eit potensial for betre utnytting av ressursar og kompetanse

Potensielle synergieffektar

Satsing på **toppidrett** gjennom topp fasilitetar, spissa kompetanse og tilrettelegging av toppidrettsutøvarane sin kvardag skapar godt grunnlag for gode prestasjonar. Gjennom gode prestasjonar blir det skapt positive lokale, nasjonale og internasjonale førebilete som vil gje auka omtale og motivasjon i breiddeidretten, samt at born og unge kan motiverast til å begynne med idrett, eller prøve fleire ulike aktivitetar.

Breiddeidrett handlar mellom anna om meistring på ulike plan, og å legge til rette for dette. Kompetansen rundt dette kan ytterlegare styrkast gjennom kompetanseoverføring frå toppidretten på både formelle og uformelle arenaer og møteplassar. Forbetring av kompetansen til trenarar og leiarar for born og unge, samt tiltak for å skape betre idrettsmiljø, vil få fleire til å bli verande lengre i idretten, og gje auka aktivitet.

Kompetansen frå topp og breidde til foreldre og lærarar til born og unge kan gje positive effektar i skulen, med fleire aktive i kroppsøvingfaget, redusert fråfall, og auka aktivitet på fritida. På sikt vil den auka aktiviteten og kunnskapen om samanhengar mellom fysisk og psykisk helse kunne gje generelt betre **folkehelse**, betre skulegang og eit større rekrutteringsgrunnlag for både topp og breidde, som i sin tur gjev betre grunnlag til gode toppprestasjonar.

Det er skissert ti moglege hovudområde for Idrettscampus Bergen, som saman skal gje eit løft for idrett og helse

Hovudområder

Idrettsfagleg kompetanse

Styrke den idrettsfaglege kompetanse, og kunnskap om fysiologi og psykologi, gjennom tverrfaglege og tverridrettslege samarbeid

Medisinsk kompetanse

Sikre leiande medisinsk spesialistkompetanse på idrettscampusen, og oppnå synergieffektar med FoU-miljøet

Forskning og utvikling

Styrke nettverket innan FoU og samarbeidet på tvers av fagdisiplinar og miljø, for å auke kunnskap om idrett, aktivitet og helse

Treningsfasilitetar

Fleksible treningsfasilitetar av høgaste kvalitet, som løftar både topp- og breiddeidretten, folkehelse, og skapar møtesplassar

Testlab

Utvikling av nye, og utnytting av eksisterande, testfasilitetar for systematisk testing, forskning og kunnskapsformidling

Utdanning

Samordne kompetanseutvikling kring fysisk aktivitet, og betre utdanningsgangen for lærerar, skuleleiarar, helsepersonell, trenarar og idrettsutøvarar

Kurs og formidling

Nå større målgrupper med felles tiltak, marknadsføring og deling av spisskompetanse i Hordaland

Folkehelse 0 til 100 år

Legge betre til rette for fysisk aktivitet uavhengig av alder og funksjonsnivå, og fremje fysisk og psykisk helse

Antidoping

Sikre auka kunnskap og informasjon om doping blant unge og utvalde yrkesgrupper, slik at den enkelte vel å avstå frå dette

Arrangementskompetanse

Utvikle Hordaland og Bergen som arena for større regionale, nasjonale og internasjonale idretts- og friluftssarrangement

*Mer informasjon i appendiks

Det er viktig at aktørane løftar blikket, og ser dei store linjene ...

Toppidrett

Foto: Karl Filip Singdahlsen

Styrke og legge til rette for utvikling av talent, skape ein spydspiss for toppidrett på Vestlandet, og sikre kompetanseoverføring til breidde og helse

Breiddeidrett

Foto: Grete Hillestad

Fokusere på å kanalisere ressursar og kompetanse mot å legge til rette for breiddeidretten

Helse

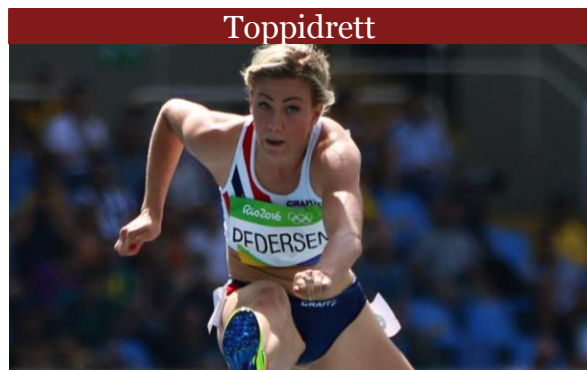

Foto: Per-Åge Eriksen

Legge til rette for helsefremmande tiltak og utvikling for alle målgrupper og aldrar, med betra folkehelse som resultat

Fleire potensielle prosjekt på tvers av satsingsområde som kan løyse store samfunnsutfordringar

... og nyttar verdiane dette kan gje på tvers av satsingsområde, fag og kompetanse

Toppidrett

Foto: Karl Filip Singdahlsen

Breiddeidrett

Foto: Grete Hillestad

Helse

Foto: Per-Åge Eriksen

Eksempel på potensielle prosjekt som kan løyse store samfunnsutfordringar

Mestring undervegs

Førebyggjande prosjekt - psykisk og fysisk helse

Trenarutdanning breidde

Modular for auka kompetanse på pedagogikk, psykologi og fag på tvers av idrettar

Redusere fråfall

Utvikle modellar for korleis redusere fråfall i vidaregåande skole

Koordinering av kurs og formidling

Kartlegge, samle inn og formidle tilbod og kompetanse

Frå breidde via talent til toppidrettsutøvar

Fleire kan få moglegheit til å drive og utvikle sin idrett som ungdomsskoleelevar

Idrett for funksjonshemma

Aktivt livsløp, skape møteplasser og arenaer

Idrettsmedisinsk oppfølging for alle utøvarar

Førebygging og behandling

«Datahub»

Kartlegge, samle inn data og analysere saman med utdanningsinstitusjonane og idretten

Involverte aktørar har komplementær kompetanse som gjev mange gode grunnar til å etablere ein idrettscampus i Bergen

Potensielle synergjar ved etablering av ein idrettscampus

- **Potensial for å samle kompetanse som kan løyse store samfunnsutfordringar** - eksempelvis folkehelse, fråfallsproblematikk i skuleidretten og breiddeidretten
- **Formelle og uformelle møteplassar for kompetansedeling** – eksempelvis kantiner, treningsfasilitetar, møterom og kontor
- **Forbetra rehabiliteringstilbod** – eksempelvis betre kompetanse og oppfølging
- **Heilskapleg og tverrfagleg tilnærming** - eksempelvis mellom FoU, toppidrett, utdanning og helse, samt førebygging
- **Stordriftsfordelar** – eksempelvis effektivisere utnyttig av kompetanse, ressursar og fasilitetar
- **Mangfald i tilbod** – eksempelvis meir dynamiske miljø og potensielt auka rekruttering, ein portal til alle idrettar?
- **FoU på tvers av fag og idrettar** – eksempelvis innovasjon og kompetanseheving
- **Samspel mellom idretten og utdanningsinstitusjonane** – eksempelvis praksisplassar for lærarutdanning og idrettsfag, tilrettelagt studieløp, auka fagkompetanse for lærar
- **Felles utdanningsmoduler på tvers av idrettar og fag** – eksempelvis leiarutdanning for born- og ungdomstrenarar
- **Betra image med ei tydelig satsing på idrett i Hordaland** – eksempelvis trekke til seg talent og hindre fråflytting gjennom tydelegare satsingar
- **Potensial til å kunne tilby eit meir heilskapleg syn på idrett og helse** - eksempelvis kompetanse på medisin, idrett, fysiologi, ernæring, psykologi etc.

Einigheita mellom aktørane er også stor på dei fleste områda - det gjev eit godt grunnlag for vidare samarbeid

Generelle observasjonar på tvers av aktørane

- Alle aktørane ser fordelane med ei samla lokalisering av fleire funksjonar
- Alle meiner at deling av kunnskap og samarbeid blir betre gjennom ein idrettscampus
- Alle peikar på at kapasitet og utnytting av treningsfasilitetar og idrettsareal kan bli betre
- Alle ser at arbeid inn mot toppidrett kan gi positive effektar for breidda og folkehelsa
- Alle ser store moglegheiter til å løysa samfunnsutfordringar med felles prosjekter på tvers
- Alle setter idrettsfagleg kompetanse, forskning og utvikling, og testlab på topp når det gjeld innhald i campusen, samt ser verdien av alle dei ti hovudområda

Det er ikkje ein føresetnad at alle hovudområda blir plassert saman i byrjinga – nokre områder kan skape stor verdi gjennom andre typar av samarbeid

Hovudområde	Kommentar frå intervju
• Idrettsfagleg kompetanse • Forskning og utvikling • Testlab • Treningsfasilitetar	Av innhaldet som er skissert for idrettscampusen, er dette dei delane aktørane er samstemte om at utgjer kjernen i campusen, og som først må kome på plass. For å hente ut mest mogleg av dei potensielle synergieffektane idrettscampusen kan gje på områda, må folk og utstyr vere mest mogleg fysisk samla. Det vil slå forskjellig ut for dei forskjellige aktørane, då enkelte allereie er lokalisert saman i dag. Alle meiner idrettscampusen må disponere ein testlaben, men fleire peikar på at denne <u>kan</u> ligge hjå HiB, og ikkje må ligge innomhus, i fyrste omgang. Kapasiteten og tilgjengelegheita må i alle høve aukast. Når det gjeld treningsfasilitetar, er det styrketrening/treningssenter og ein fleksibel basishall/storhall som er viktigast. Det er verd å nemne at medisinsk kompetanse inngår som ein essensiell del av dei nemnde hovudområda.
• Medisinsk kompetanse • Utdanning • Folkehelse o til 100 år • Kurs og formidling	Fleire meiner at eit medisinsk tilbod retta mot behandling av idrettsutøvarar og andre brukarar må vere tilknytt campusen, men at dette i fyrste omgang ikkje må vere organisert eller plassert innanfor campusen. Både utdanning, kurs og formidling skal styrkast gjennom idrettscampusen. Omfanget av denne aktiviteten avhenger likevel av dei fysiske høva, tidshorizonten, og felles ambisjonar for campusen. På kort sikt ser ein eksempelvis føre seg praksisplassar og kurs for trenarar, mens ein på lengre sikt kan få større delar av fylkeskommunen og HiB si verksemd etablert i campusen. Ein av dei viktigaste effektane ein ser for seg med prosjektet er at satsing på idretten skal gje positive verknader for folkehelsa. Etter kvart som idrettscampusen er etablert, og kjernefunksjonane er på plass, vil det vere naturleg å integrere direkte arbeid med folkehelse i større grad.
• Antidoping • Arrangementskompetanse	Antidoping står sentralt både for topp- og breiddeidretten, og er dessutan eit vaksande samfunnsproblem. Ein treng eit klart definert samarbeid opp mot campusen, og funksjonen kan på sikt lokaliserast i campusen ved behov for auka integrasjon. Det kan vere hensiktsmessig å auke kompetanse kring gjennomføring av større arrangement hjå idretten, og det finns potensial for betre kunnskaps- og erfaringsdeling. Samlokalisering treng likevel ikkje verne ein føresetnad for opprettinga av idrettscampusen.

Ein kan skissere fleire moglege konsept ut frå kor store ambisjonar aktørane har for campusen

Konsept 1
«Lågterskel»

Mykje likt som i dag, men noko meir samlokalisering og avtaleplikta og nettverksbasert samarbeid

Konsept 2
«Løftet»

Meir samlokalisering, tettare samarbeid mellom aktørar, og behov for nye fasilitetar

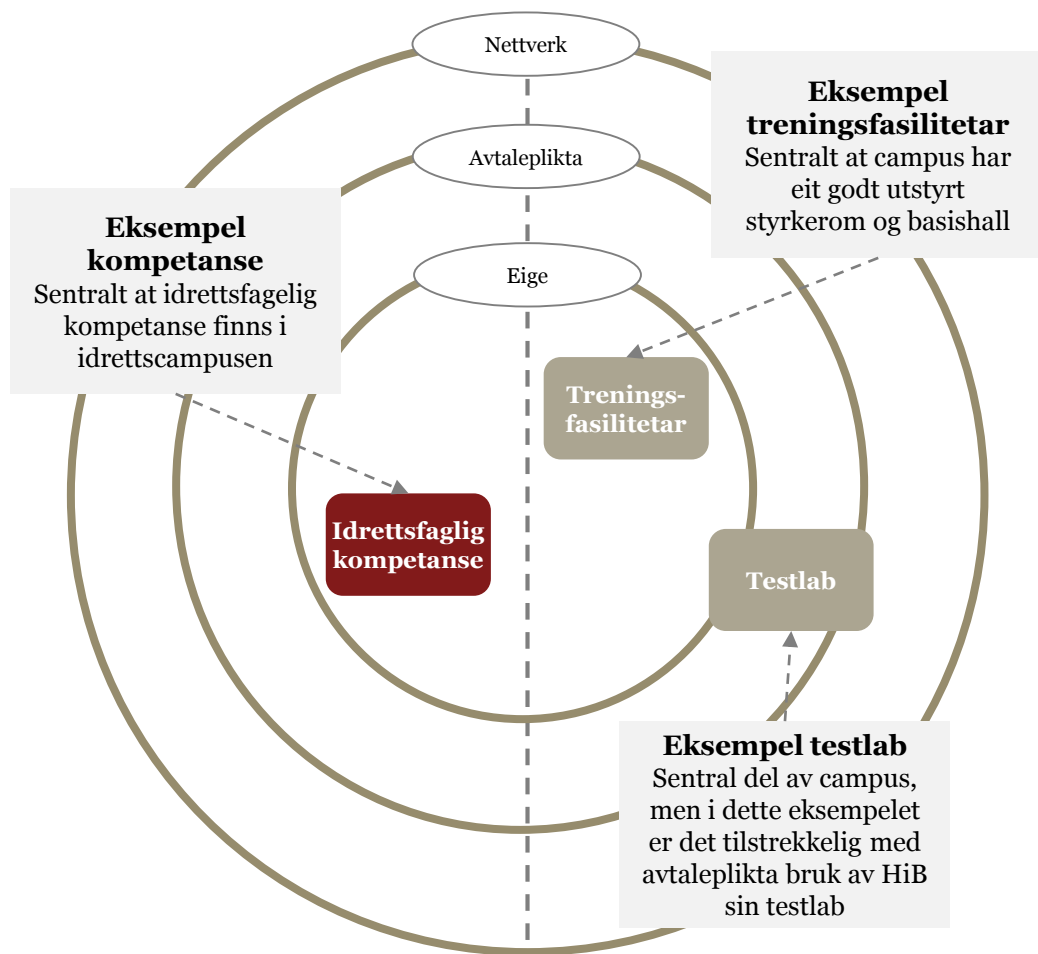

Konsept 3
«Altomfattande»

Høg grad av samlokalisering der alle hovudområda er «innanfor» campus, med kapasitet til store arrangement

Disse kan sjåast på som separate konsept eller som utvikling av idrettscampus i ulike fasar

Forklaring konseptmodell

Beskriving konseptmodell

■ Kompetanse ■ Fasiliteter

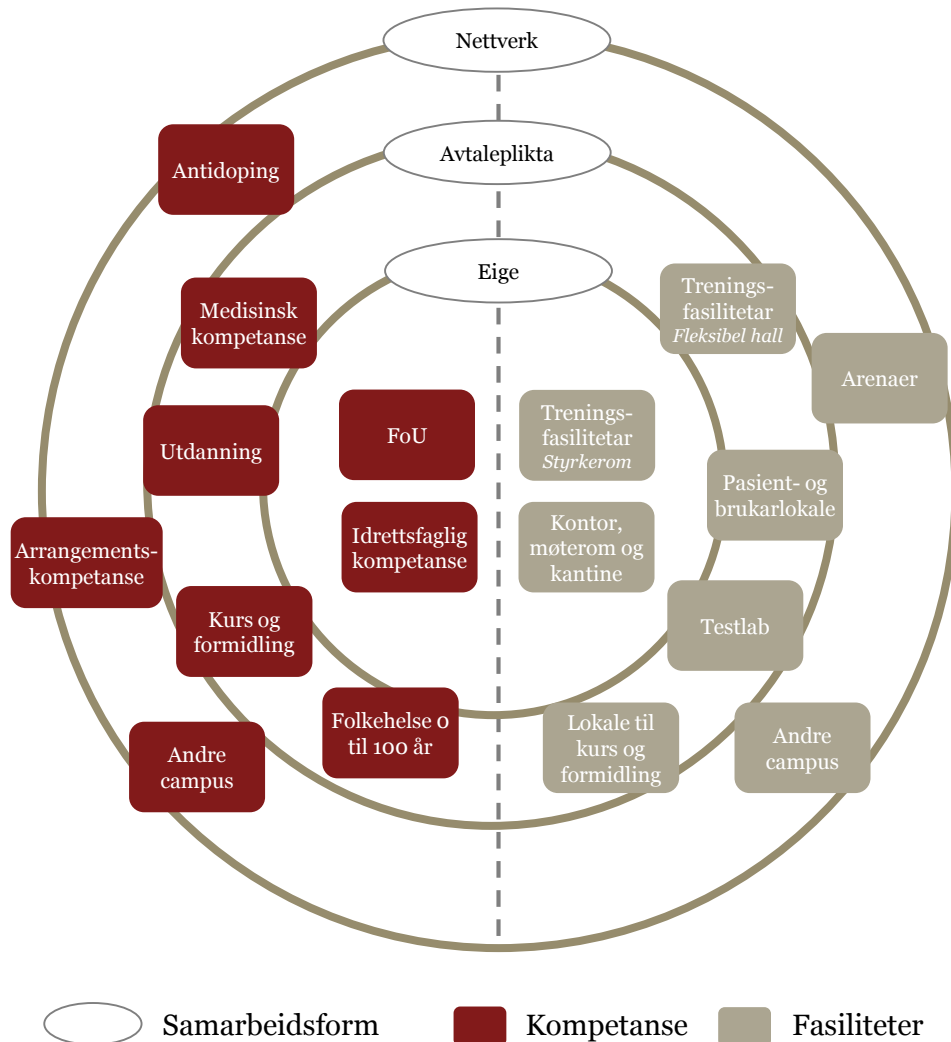
For å strukturere og visualisere konsept, er dei forskjellige elementa som inngår i campusen delt i to delar. Den eine delen går på fag- og kompetanseområder (boksar til vestre i sirkelen), mens den andre går på fasilitetar og fysisk infrastruktur (boksar til høgre i sirkelen).

Det er oftast samanheng mellom kompetansen og infrastrukturen. Ein kan til dømes nemne at området utdanning både vil krevje kompetanse og infrastruktur i form av lokale til formidling. FoU vil krevje kontor- og møtelokale.

Det er forskjellige måtar å organisere dei ulike elementa på. Dette er illustrert gjennom tre sirkelar eller lag. Det inste laget (eige) viser til at elementet er organisert innomhus. Det mellomste laget (avtaleplikta) tyder at elementet er bunde opp mot campusen gjennom gjensidig forpliktande avtalar. Det ytste laget (nettverk) representerer samarbeid gjennom nettverk og mindre formelle avtalar.

Konsept 1: «Lågterskel»

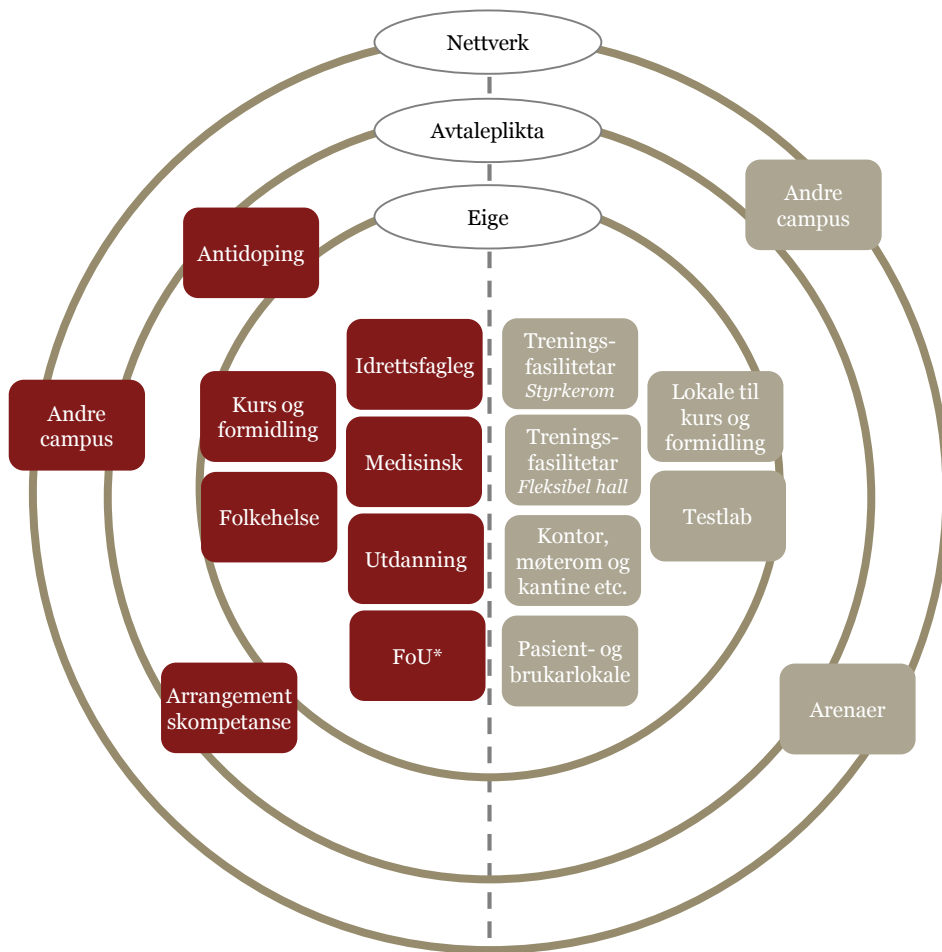
Overordna beskriving

- I dette basiskonseptet er dei mest sentrale elementa samla og organisert i regi av campusen. I tillegg må nokre sentrale funksjonar ligge i nærleiken, og vere tilgjengelige på dagtid gjennom forpliktande avtalar. Konseptet legg til grunn at eksisterande fysisk infrastruktur brukast i stor grad.
- Idrettsfagleg kompetanse, forskning og utvikling, treningsfasilitetar og testlab er oppgjeven som mest sentralt.
- Den fysiske infrastrukturen på campusen vil med dette konseptet dreie seg om kontor, møterom og felles kantine, samt treningsfasilitetar og testlab. Behovet for treningsfasilitetar er først og fremst knytt til styrketrening, men ein basishall kan òg med stor fordel vere plassert på same staden. Dette kan alternativt løysast gjennom avtaleplikta tilgang på ein nærliggande hall. Testlaben ved høgskulen kan nyttast, men treng utvida kapasitet. Alle desse fasilitetane må vere tilgjengelige for idrettscampusen i vanleg arbeidstid.
- Dei andre delane av idrettscampusen inkluderast gjennom avtalepliktig samarbeid og nettverk.

Realiserbare mål

- Styrka idrettsfagleg miljø, og meir forskning og utvikling i Bergen
- God utnytting av nye og eksisterande ressursar og fasilitetar, og betra samhandling mellom aktørane
- Ny kunnskap og praksis kan nå inn mot utdanninga, men mindre enn om utdanninga var ein eigen del av idrettscampusen sitt virke.
- Kurs og formidling vil kunne få eit løft, men utan eigne kurslokale og større delar av aktiviteten utomhus, blir potensialet ikkje fullt utnytta.
- Betra folkehelse vil i første omgang kome som ein konsekvens av arbeid med idrett på høgare nivå, eller av felles prosjekt retta mot å løyse samfunnsutfordringar.
- Samarbeid med andre campus kan gje ønska kunnskapsdeling, men strukturen legg i mindre grad opp til felles prosjekt.

Konsept 2: «Løftet»

○ Samarbeidsform ■ Kompetanse ■ Fasiliteter

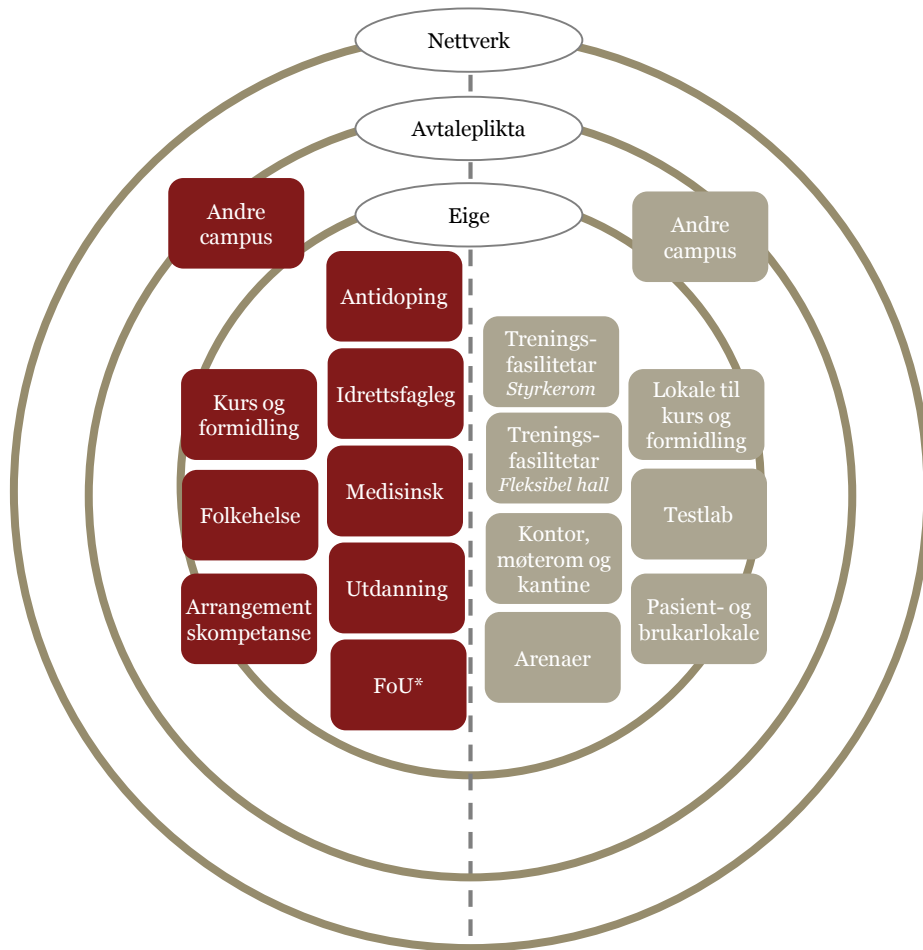
Overordna beskriving

- I Konsept 2 er alt som er oppgjeven som kjerneaktivitet av ein eller fleire aktørar teken inn som ein eigen del av idrettscampusen si verksemd.
- Dette inneber at også basishall, testlab, lokale til kurs og formidling samt pasient- og brukarlokale vert fysisk integrert i campusen. I tillegg vil behovet for kontor, møterom og kantine auke.
- Det vert oppretta forplikande samarbeid rundt antidoping, arrangementskompetanse og bruk av arenaer.
- Andre campus vil framleis vere tilknytt gjennom nettverkssamarbeid.
- Dette konseptet legg mellom anna opp til at ein eller fleire av aktørane kan legge større delar av si verksemd inn til idrettscampusen. Eksempelvis kan administrasjon og utdanning innan idrett hjå HiB tenkast lokalisert her.
- Det er ein mogleighet å integrere hyblar for brukarar av campusen, ved Brann stadion.

Realiserbare mål

- Alle effektane for Konsept 1 vil verte ytterlegare forsterka i Konsept 2.
- Ei samling av forskning, utvikling og utdanning opp mot aktive utøvarar og brukarar kan skape ein praksisnær og særleg kompetent organisasjon, som gjev gode vilkår for alle delar av verksemda.
- Arbeid retta mot folkehelse vil få meir betydning, og ein vil i større grad kunne spreie kunnskap frå toppidretten ut mot anna organisert idrett og det breie lag i befolkninga.
- Ein vil kunne ha eit medisinsk tilbod til pasientar og brukarar innan fleire fagområder, med god tilgang på test- og treningsfasilitetar, og ei sterk forankring i eit idrettsfagleg miljø.

Konsept 3: «Altomfattande»

Overordna beskriving

- Konsept 3 rettar seg særskilt mot realisering av større idrettsarrangement i idrettscampusen sin regi.
- Her er arrangementskompetanse og antidoping tatt inn som ein eigen del av verksemda, og ein eller fleire arenaer er driven gjennom idrettscampusen.
- Det er oppretta forpliktande samarbeid med andre campus, der ein ser for seg å spesialisere seg innan ulike retningar i kvart campus, og drive større prosjekt saman.
- Ein kan eksempelvis sjå føre seg eit tettare samarbeid med Fosshaugane campus og Toppidrettsenteret i Granåsen.

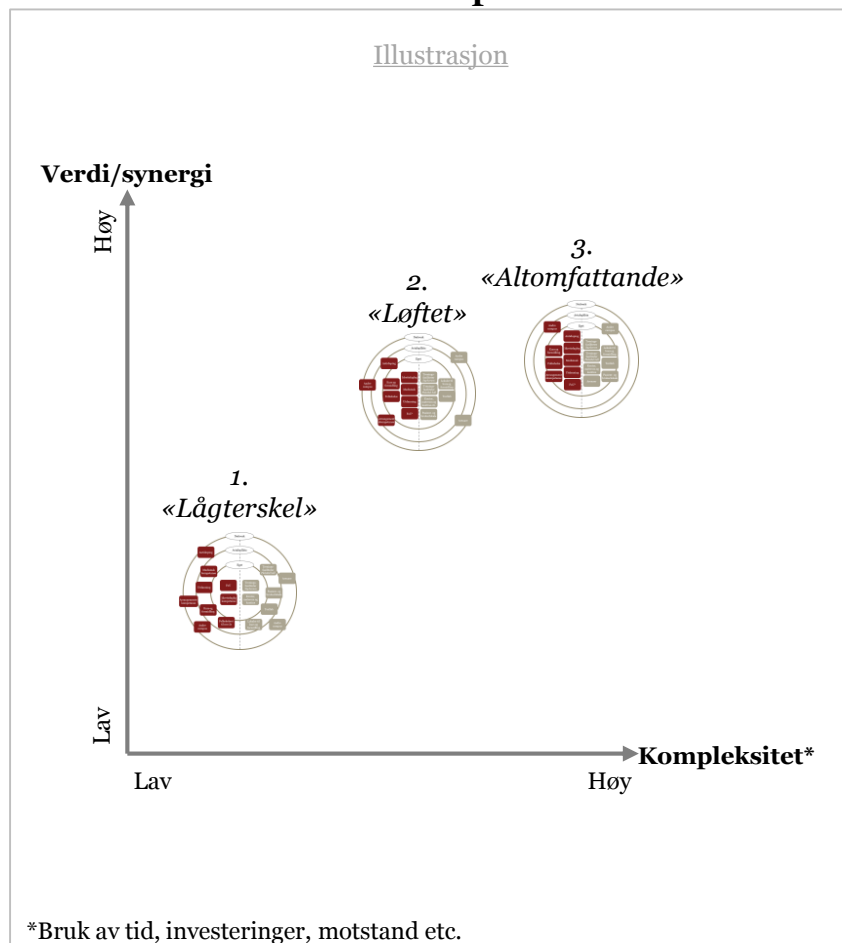
Realiserbare mål

- Måla frå Konsept 1 og 2.
- Bergen og Hordaland kan få ein meir profesjonell og samordna organisasjon knytt til gjennomføring av store idrettsarrangement.
- Betre samhandling med andre campus, og større samla tyngde i forskning og utvikling.

○ Samarbeidsform ■ Kompetanse ■ Fasiliteter

Det er ikkje sikkert at auka kompleksitet gjev tilsvarande auking i verdi ...

Verdi vs. kompleksitet

Kommentarar

Gjennomførbarhet konsept 1:

- Dette er det minst komplekse konseptet, som også let seg raskast gjennomføre.
- Investeringar vil i hovudsak knytte seg til planlegging og gjennomføring av oppstartsfasen, samt eventuelle investeringar i kontorlokale, møterom, kantine og styrketreningsrom/treningssenter.
- Ei løysing kan vere å utvide fasilitetane ved Idrettens hus, der ein allereie har ei etablert verksemd og potensielt plass til utviding (tidsbegrensa pga. potensielt sal av areal frå Brann). Det er naturleg å anta at alle aktørane kan dra nytte av ei investering i treningsfasilitetar her.

Gjennomførbarhet konsept 2:

- Kompleksiteten aukar betydeleg og det vil ta lengre tid å realisere heile campusen
- Investeringsbehovet vert større
- Innsatsen frå, og avhengigheita av, kvar enkelt aktør vert større
- Risikoane vert større

Gjennomførbarhet konsept 3:

- Konseptet krev meir myndigheit og kanskje eigarskap av store arenaer, og vil difor krevje både administrative og finansielle ressursar.
- Inkludering av arrangementskompetanse og antidoping kan gje tilsvarande reduksjonar av ressursar der dei nyttast i dag, og kan måtte «leigast» tilbake ved behov.
- Ei funksjonsdeling opp mot andre campus, og tett samarbeid om større prosjekt, vil vere krevjande då der er snakk om separate organisasjonar som er plassert fysisk langt unna campusen i Bergen. Samarbeidet mot Fosshaugane campus kan verte smidigare etter fusjonen mellom Høgskulen i Sogn og Fjordane og Høgskolen i Bergen.

Lågterskelkonseptet vil i mindre grad innfri føremålet som ligg til grunn for prosjektet – ei større satsing må til

Konsept 1 «Lågterskel»

Generelt:

- Konsept 1 opplevast for nokon aktørar som eit løft, men for andre som no-situasjon
- Kan sjåast på som eit første steg og fase 1 - må forplikta seg for vidare fasar mot ein større visjon

Styrker:

- Kan kjapt koma i gang med felles prosjekt og «score det første målet»
- Noko meir kompetansedeling og potensial for forbetra kapasitetsutnytting
- Vil skape ein betre fellesskapskjensle enn no-situasjonen

Svakheiter:

- For lite ambisiøst?
- Potensialet utnyttast ikkje
- Lite synleg og «ikkje noko ny energi»
- Låg grad av resultatoppnåing

Konsept 2 «Løftet»

Generelt:

- Konsept 2 meir i tråd med det overordna målet for idrettscampus Bergen
- Kan passe bra inn som ein fase 2 etter etablering av et «første campus»

Styrker:

- Større synergieffektar med meir samlokalisering – størst ved å samle mykje i eit bygg (for eksempel ny storhall)
- Betre utnytting av fasilitetar (nye og eksisterande)
- Potensial for større arrangement ved bygging av ein fleksibel storhall

Svakheiter:

- Vil krevje større investeringar
- Vil ta lengre tid å realisere ein campus
- Vil krevje større innsats og involvering frå kvar enkelt aktør

Konsept 3 «Altomfattande»

Generelt:

- Konsept 3 kan virke for ambisiøs på kort til mellomlang sikt

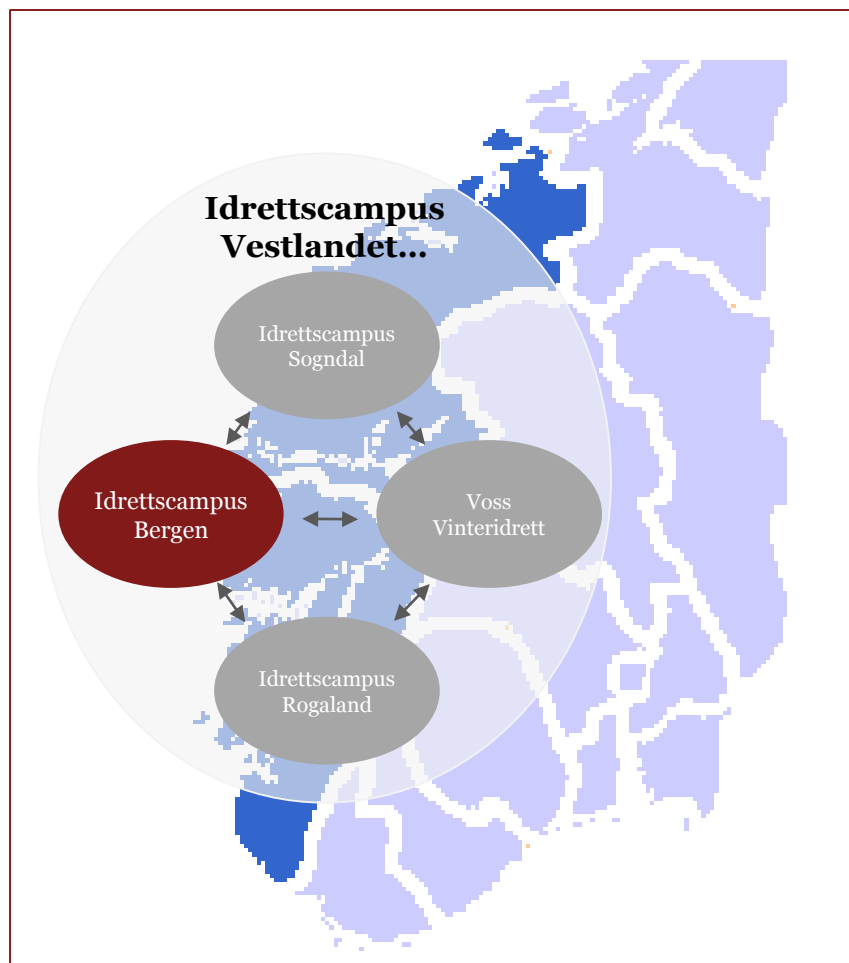
Styrker:

- De same styrkane frå Konsept 2
- Moglegheit til store nasjonale og internasjonale idrettsarrangement ved ein arena på campus
- Stor synlegheit nasjonalt og internasjonalt

Svakheiter:

- Vil ta lang tid
- Vanskelig å realisere
- Vil krevje tunge investeringar
- Vil krevje stor innsats og involvering frå kva enkelt aktør
- Krav til drift og administrasjon vil bli store

Også mogleg å tenke stort – tenk Vestlandet!

Bygge eit kraftsenter på Vestlandet med tette band og deling av kunnskap mellom regionar og kompetanseområde

Gjere Vestlandsregionen til nasjonalt og potensielt internasjonalt leiande på utvalde område

Gjev moglegheit til å spisse kompetanse og bygge komplementær kunnskap

Samanslåinga av Høgskolen i Bergen og Høgskulen i Sogn og Fjordane passar godt inn i denne strukturen

Fortsatt tett samarbeid med dei andre campusa nasjonalt, som skissert i konsept 1, 2 og 3

Noko av det viktigaste vil vere å sikre heilskaplege, langsiktige og føreseielege rammer for investeringar

Konsept 1

- Same eigarstruktur som i dag
- Ein eigen leiar som koordinerer og driv campusen framover
- Innleigde eller midlertidig tilsette prosjektleiarar som handterer større delprosjekt
- Ei styringsgruppe utgjord av representantar frå kvar aktør
- Langsiktige leigeavtalar knytt til kontor, møterom, kantine og test- og treningsfasilitetar det må investerast i

Konsept 2

- Det bør opprettast ein eigen driftsorganisasjon som kan drifte og utvikle campusen.
- Ei stifting eller ideelt AS kan vere hensiktsmessig, med eit styre der alle eigarane er representerte
- Det må vere mogleg for nye aktørar å kome inn (eksempelvis UiB eller ei anna kommune)
- Organisasjonen kan òg foreta egne investeringar, men dette kan komplisere eigarinteressene og samansettinga av organisasjonen
- Størrelsen på organisasjonen avhenger av strategien og størrelsen på satsinga
- Aktørane som er allereie etablerte rundt Nymark vil framleis eige mykje av infrastrukturen
- Private aktørar kan potensielt komme inn for å realisere ein storhall med tilhøyrande fasilitetar. Uklart kven som vil stå som eigar om ein ikkje-kommersiell aktør går inn med midlar.

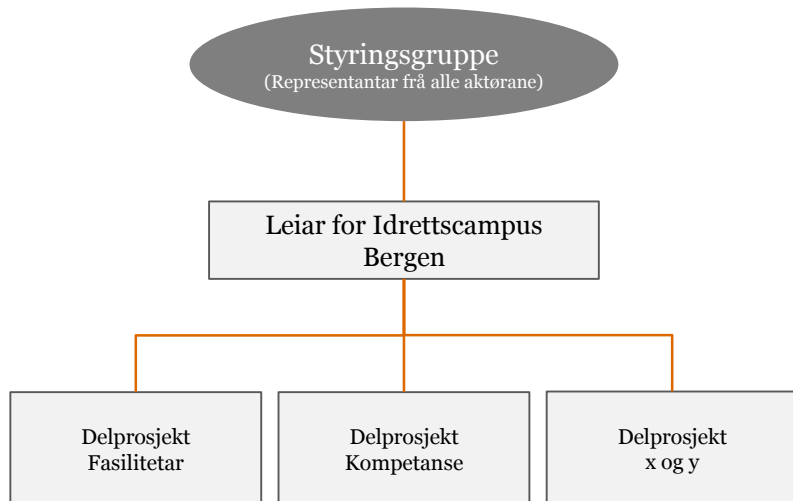
Konsept 3

- Legg større ansvar på campusen for dagleg drift og økonomi knytt til arenaen
- Campusen kan verte ansvarleg for ei større verksemd knytt til avvikling av fleire typar arrangement
- Samarbeidet med andre campus treng ei tettare oppfølging og koordinering
- Konseptet krevje ein betydeleg større driftsorganisasjon, med utvida fullmakter til å gjere økonomiske disposisjonar

Begynn med ei prosjektorganisering - fortset med ei driftsorganisering

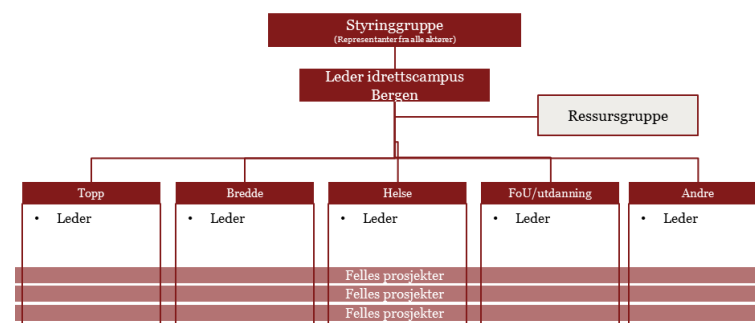
Eksempel på organisering i oppstartfasen

Prosjektorganisering

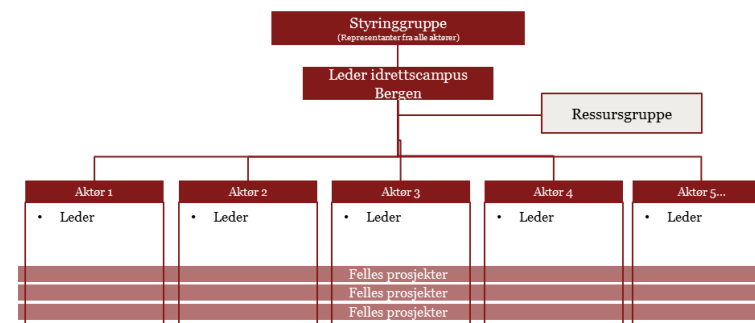

Eksempel på moglegheiter vidare fasar

Organisert etter fag/fokus

Organisert etter aktørar

Organisering etter fag/fokus vil kunne gi betre samhandling på tvers av aktørar, men organisering etter aktørar er også nytta i andre campus

Fleire muligheter for korleis aktørane kan gå inn på ulike «nivå» for å finansiere idrettscampus Bergen

Hovudaktørane kan gå inn med investeringsmidlar ...

... men også bidra gjennom leigemidlar og ressursar

**Potensiell
finansiering
Idrettscampus
Bergen**

Både statlege og private aktørar kan investere

- Private kommersielle
- Private ideelle
- Staten

... og gje tilskot gjennom forskjellige ordningar

- Etablerast eit ideelt AS eller ei stifting, må vedtektene godkjennast på førehand av kulturdepartementet for å få statleg tilskot

Aktørane må forplikte seg til eit visst nivå når det kjem til finansiering av campusen

Alle aktørane har uttrykt at utvikling rundt Nymark er hovudsporet å følge vidare ...

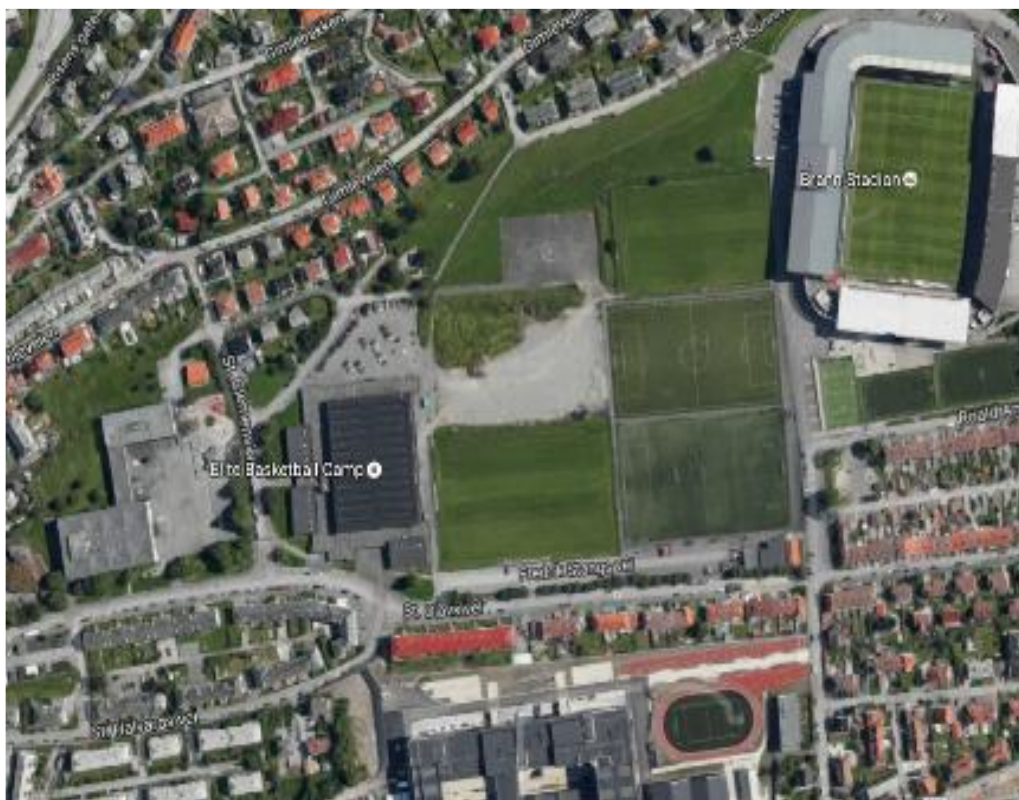

Eksempel på moglegheiter

- Mogleg bruk av eksisterande lokale i idrettens hus som kontorlokale, møterom, kantine etc.
 - Mogleg bruk av andre ledige kontor og areal på Brann Stadion
 - Vurdere å etablere eit treningssenter (eige eller med private aktørar)
 - Brann har i idrettsplanen uttalt ønske om ein fotballhall, der ein føreset at denne også skal kunne disponerast av andre (kan sjåast i samanheng med storhall i område 2)
- Vurdere å bygge ny fleksibel hall eller oppgradere Haukelandshallen. Det finns planar om ei ny storhall/breiddeidrettsarena som kan kombinerast med Idrettscampus Bergen
 - Alternativ å bygge ny fleksibel hall i området ved Haukelandshallen
 - Vurdere å etablere eit treningssenter (eige eller med private aktørar)
 - Vurdere å bygge nytt kontor for idrettscampus Bergen, eller samlokalisere i same bygg som ny storhall
 - Ved Gimle ungdomsskole kan ein legge spesielt til rette for fysisk aktivitet og talentfulle ungdommar

Dette er berre nokon enkelte døme som må utdjupast i vidare arbeid med idrettscampus Bergen, denne rapporten tar ikkje for seg detaljplanlegging av fasilitetar og innhald

... og fordelane er mange ved å utvikle området

Fleire aktørar lokalisert på området
eller i nærleiken

Nymark ligg tett mot etablerte
kollektivknutepunkt

Nærleik til sentrum

Andre idrettsanlegg i nærleiken

Tilgjengeleg areal som kan utviklast

Ved å utvikle Nymark som ein ny idrettspark, vil
nærområdet kunne verte meir attraktivt

Stort potensial for auka samarbeid med andre campus og aktørar framover

Eksempel på andre moglege samarbeidspartar

- Samarbeid med UiB – ein forskingstung aktør i Hordaland
- Vurdere samarbeid med Fosshaugane (blir tettare integrert gjennom samanslåing av HiB og HiSF), Granåsen og Stavanger for en sterk Vestlandsregion.
- Vurdere tettare samarbeid med fleire idrettsorganisasjonar
- Samarbeid nasjonalt med alle idrettscampus - spisse seg som nasjonale spesialister på utvalde områder
- Samarbeid med internasjonale aktørar kan anbefalast utan at konkrete forslag har kome fram i dette arbeidet – relevans vil avhenge av framtidig mål og visjon, som eventuelt skal utarbeidast i strategifasen
- Helse og omsorg i Bergen kommune, gjennom eksempelvis frisklivssentralen
- Samarbeid med Helsecampus Årstadvollen
- Voss, og ski- og ekstremsporten, kan knytast tettare
- Samarbeid med private aktørar – for eksempel treningssenter eller hyblar som kan etablerast på området

Innhald

1

Bakgrunn og oppdrag

2

Dagens situasjon

3

Mogelegheter

4

Appendiks

IDRETTSCAMPUS BERGEN

KOMPETANSEDELING OG SAMSPEL FOR IDRETT OG FYSISK AKTIVITET

**BERGEN
KOMMUNE**

**HØGSKOLEN
I BERGEN**

HELSE BERGEN
Haukeland universitetssjukehus

Idrettscampus Bergen er eit samarbeid mellom Høgskolen i Bergen (HiB), Helse Bergen, Hordaland idrettskrets, Olympiatoppen Vest (OLTV), Sportsklubben Brann, Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune. Føremålet er å gje eit løft for idrett og fysisk aktivitet i Hordaland og Bergen ved å etablere møteplassar der kvalitet, kunnskapsformidling og utvikling er i fokus. Saman vil ein kunne skape eit kraftssenter for Hordalandsidretten i breidde og topp, og for fysisk aktivitet i alle aldersgrupper. Det skal m.a. leggas til rette for uformell og formell erfaringsutveksling, å fremje ny kompetanse, optimal bruk av spesialisert utstyr og praktisering av aktivitet for ulike grupper. Dei 10 punkta under skildrar tenkt innhald i Idrettscampus Bergen.

Utdanning

Idrettscampus Bergen kan gje heilskapleg og samordna kompetanseutvikling innan fysisk aktivitet frå folkehelse til toppidrett. Den vil vere viktig for utdanning og for etter- og vidareutdanning for lærarar, skuleleiarar, helsepersonell og trenarar innan m.a. toppidrett, kroppsøving, kosthald, belastningsskadar og rehabilitering. Eit samarbeid om kroppsøvingfaget vil gje betre tilrettelagt undervisning for elevar med særskilte behov, redusere fråfall og fremje generell fysisk og helsefremjande aktivitet i skulen. Idrettscampus Bergen vil kunne lage unike rammer for å kombinere satsing på toppnivå innan ulike idrettar med utdanning både i vidaregåande skule og i høgare utdanning. Høgskolen i Bergen er eit kraftssenter for profesjonsretta utdanningar, FoU og innovasjon på Vestlandet. Haukeland universitetssjukehus utdannar helsepersonell, både som ein del av grunnutdanninga, vidare- og etterutdanning, turnusteneste, spesialistutdanning og ulike typar kurs i regi av arbeidsgjevar. Idrettscampus Bergen vil også kunne vere ein god og relevant praksisplass for instruktørar, trenarar, lærarstudentar, lærarar i etterutdanning og helsepersonell under opplæring.

Kurs og formidling

Samanhengen mellom forskingsbasert kunnskap og praksis står sentralt. Idretten og Helse Bergen representerar arenaer for praktisk forskning og kunnskapsformidling. Kunnskapen vil nå ei større målgruppe når felles tiltak vert marknadsført gjennom fleire kanalar. På fagfelt der ein av aktørane har spisskompetanse, kan kompetansen delast gjennom formidling til andre aktørar og målgrupper. Felles fagområde kan undersøkast frå ulike vinklar med utgangspunkt i den einskilde aktør sin spisskompetanse.

Forsking og utvikling

Idrettscampus Bergen vil styrke nettverka som arbeider med FoU innan idrett, fysisk aktivitet, mat og helse. Samarbeid på tvers av miljøa, der idretten sin praktiske erfaring og kunnskapsformidling møter akademias forskingsbaserte kunnskap, kan medverka til auka kunnskap innan helsefremjande aktivitetar, kroppsøvingfaget i skulen og breidde- og toppidrett. Høgskolen i Bergen har ein samarbeidsavtale med NTNU, som er senter for toppidrettsforskning, der HiB/OLTV skal ha forskingsfokus på sykkel, svømming og idrett for menneske med funksjonsnedsetting. Høgskolen i Bergen er vertskap for Nasjonalt senter for fysisk aktivitet, mat og helse. Haukeland universitetssjukehus har den største avdelinga med klinisk ernæringsfysiologar i regionen. Kvalitet i data og analysar er avgjerande for å utarbeide gode behovsvurderingar lokalt og regionalt for optimal anleggsbruk og utvikling i høve til tilgjengelege ressursar.

Testlab

Systematisk testing av høg kvalitet gjev både praktisk og teoretisk informasjon som kan brukast i forskning og kunnskapsformidling. Dette gjev grunnlag for dokumentasjon og utvikling. HiB og OLTV har saman bygd opp ein fysiologisk testlab med teknisk utstyr for å teste uthald, styrke og teknikk/motorikk. Vidare er det mellom anna etablert ein godkjent Olympiatopp-lab og eit idrettsmedisinsk senter med nytt testutstyr, opptreningsfasilitetar og tilbod om medisinsk oppfølging. Med opning av Energisenteret for barn og unge ved Haukeland universitetssjukehus i 2017 vil fleire laboratorium med topp moderne utstyr bli tilgjengeleg.

Medisinsk kompetanse

Haukeland universitetssjukehus skal saman med Haraldsplass Diakonale Sykehus dekke lokale, regionale og utvalde nasjonale funksjonar innan spesialisthelsetenesta. Sjukehuset gjev eit heilskapleg og individuelt tilpassa tilbod til pasientar og pårørande som sikrar effektiv pasientoppfølging, målretta opplæring og behandling av høg internasjonal kvalitet. Sjukehuset driv eit aktivt forskings- og utviklingsarbeid, og deltek saman med Høgskolen i Bergen og Universitetet i Bergen i utdanninga av helsepersonell på alle nivå. Det er utvikla eit samarbeid om bruk av testutstyr og oppbygging av kunnskap om korleis kroppen fungerer under ekstremt press, som til dømes ved utøving av idrett. Slik kunnskap kan nyttast i terapi for alvorleg sjuke som ofte blir pressa til si maksimale ytevne og til førebygging av sjukdom. For idrettsutøvarar er det avgjerande å ha eit optimalt medisinsk tilbod i periodar der dei er ikkje-fungerande i si idrettsutøving. Idrettsmedisinsk avdeling på Brann stadion har gode lokale, kompetent personell og moderne utstyr som gjev høve til å levere tenester som er heilt i front av utviklinga innanfor det idrettsmedisinske området.

Antidoping

Lokal mobilisering mot doping er viktig for å gje unge menneske tilstrekkeleg kunnskap og informasjon til å avstå frå dette og for å lukkast med nulltoleranse til dopingbruk. Dette inkluderer rettleiing om trening og kosthald. I tillegg skal kunnskapen om dopingproblematikk hjå relevante yrkesgrupper aukast. Helsedirektoratet har tildelt midlar til Stiftinga Antidoping Norge til dette arbeidet, og Hordaland fylkeskommune er ein av fire fylkeskommunar som deltek i prosjektet (2016-2018). Tiltaka blir sett i samanheng med arbeidet den organiserte idretten gjer. «Rent Idrettslag» er eit samarbeidsprosjekt mellom Norges idrettsforbund og Antidoping Norge. Programmet utfordrar klubbar og lag til å utvikle sin eigen antidopingpolitikk. Ei sertifisering som "Rent Idrettslag" er gyldig i tre år. Tema er óg sentralt for studentar og undervisninga ved Høgskolen i Bergen.

Arrangementskompetanse

Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune har ambisjonar om å vidareutvikle Bergen, Bergensregionen og Voss som område for større regionale, nasjonale og internasjonale idretts- og friluftsansettment. Dette krev anlegg og natur av høg kvalitet, og arrangørar med kompetanse innan idrett og friluftsliv, språk, forhandlingar, media, strategisk og operativ planlegging og høg gjennomføringsevne. I tillegg vil evalueringsarbeid og ringverknadsanalysar kunne bli utvikla og gjennomført som ein del av Idrettscampus Bergen.

Idrettsfagleg kompetanse

Den idrettsfaglege kompetansen gjev grunnlag for optimalisering av treningsarbeidet frå breidde til topp. Gjennom OLTV, HiB og trenarar for toppidrettsutøvarar er det framifrå idrettsfagleg kompetanse i regionen. Idrettscampus Bergen vil gje rom for og styrke den tverridrettslege og tverrfaglege kompetanseutviklinga.

Folkehelse 0 til 100 år

Ved å legge til rette for fysisk aktivitet uavhengig av alder og ambisjonsnivå i eit inkluderande og sosialt miljø vert Idrettscampus Bergen ein viktig aktør for folkehelsearbeidet i regionen. Denne rolla vil vidare styrkast ved at ein aukar kompetansen om levevanar som har effekt på fysisk og psykisk helse og på utbyttet av fysisk aktivitet hjå befolkninga. Dette gjeld kosthald, søvn, tobakk og rus. Helse Bergen HF, Haraldsplass Diakonale Sykehus og 22 kommunar i sjukehusområdet (inkludert Bergen kommune) har samarbeidsavtale om førebygging. Kommunane og fylkeskommunen har lovpålagte oppgåver i folkehelsearbeidet. Kommunane skal fremje helse og trivsel og medverka til å forebygge psykisk og somatisk sjukdom, skade eller lidning og medverka til å utjamne ulikskap i sosial helse. Fylkeskommunen si oppgåve er å støtte opp under dette arbeidet og i tillegg fremje god folkehelse innan eigne oppgåver og verke- midlar. Idretten er ein viktig aktør innan det helsefremjande og førebyggjande arbeidet. Idrettscampus Bergen vil vere ein arena der dette arbeidet kan sjåast i samanheng på tvers av aktørane.

Treningsfasilitetar

Utøvarar og trenarar treng ein stad å møtast for å kunne dele erfaringar og skape eit utviklingsmiljø. Fleksible treningsfasilitetar av høgste kvalitet og med spesialutstyr for ei rekkje idrettar vil vere eit tilbod som løftar både breidde og topp, og medverkar til optimalisering av treningsarbeidet. Døme på brukar- grupper kan vere toppidrettslinjer og idrettslinjer i vidaregåande skular, Høgskolen i Bergen, Helse Bergen, Sportsklubben Brann og toppidrettsutøvarar elles i regionen.

